

Metodický úvod

O poskytování terciárního vzdělávání v České republice

Terciární vzdělání v České republice je možné rozdělit na vzdělávání vyšší odborné a vysokoškolské. **Vyšší odborné vzdělání** lze získat na vyšších odborných školách, případně na konzervatořích po složení absolutoria. **Vysokoškolské vzdělávání** pak poskytují vysoké školy univerzitního a neuniverzitního typu v programu bakalářském, magisterském, navazujícím magisterském a doktorském.

Podle mezinárodní klasifikace [ISCED 2011](#) odpovídá vyšší odborné vzdělání získané na konzervatoři **krátkému cyklu terciárního vzdělání** (ISCED 5)¹, vyšší odborné vzdělání získané na vyšší odborné škole a dokončený bakalářský vzdělávací program na vysoké škole se řadí do **bakalářské a jí odpovídající úrovně** (ISCED 6), dokončený magisterský či navazující magisterský program se řadí do **magisterské a jí odpovídající úrovně** (ISCED 7) a dokončený doktorský studijní program do **doktorské a jí odpovídající úrovně** (ISCED 8).

Vyšší odborné školy

Na vyšší odbornou školu nastupuje žák se splněným středoškolským vzděláním s úspěšně složenou maturitní zkouškou. Úspěšným ukončením příslušného akreditovaného vzdělávacího programu na vyšší odborné škole absolutoriem pak student dosáhne vyššího odborného vzdělání s titulem **DiS** (diplomovaný specialista). Délka studia na vyšší odborné škole, jak byla stanovena školským zákonem z roku 2004, je v denní formě vzdělávání 3 roky včetně odborné praxe, u zdravotnických oborů vzdělání až 3,5 roku. Experimentálně byly vyšší odborné školy zavedeny od školního roku 1992/93 a od roku 1995/96 byly novelou školského zákona ustanoveny jako řádná součást vzdělávacího systému České republiky. Více viz [Školský zákon](#) (č. 561/2004 Sb., § 92).

Vysoké školy

Studium na vysoké škole se uskutečňuje v rámci studijních programů bakalářského, magisterského, navazujícího magisterského a doktorského. Dříve 4-6leté studium na vysokých školách bylo v roce 2001 rozděleno do obvykle tříletých bakalářských studijních programů pro uchazeče s dokončeným středoškolským vzděláním s maturitní zkouškou (absolventi získávají titul Bc. či BcA.) a dvouletých navazujících magisterských programů pro uchazeče s dokončeným bakalářským vzděláním. Pětileté až šestileté magisterské programy pro uchazeče s dokončeným středoškolským vzděláním s maturitní zkouškou se dále vyskytují u oborů, u nichž nebylo rozdělení na dvě úrovně vzdělávání možné. Jedná se například o studium medicíny, veterinárního lékařství nebo architektury. Absolventi magisterského i navazujícího magisterského studia získávají titul Mgr., Ing., MgA., Ing. Arch., MUDr., MDDr. nebo MVDr. a mohou vykonat v téže oblasti studia **státní rigorózní zkoušku**, jejíž součástí je obhajoba rigorózní práce (vede k titulu PhDr., JUDr., RNDr., PharmDr., ThLic. nebo ThDr.). Po úspěšném ukončení magisterského či navazujícího magisterského programu mohou studenti dále pokračovat ve studiu doktorského programu (obvykle tří až čtyřletého), který je již více zaměřen na vědeckou činnost a po jehož dokončení získávají

¹ Údaje za konzervatoře nejsou v tabulkách zahrnuty, informace o konzervatořích, jejich studentech a absolventech lze získat např. v publikaci ČSÚ [Školy a školská zařízení](#).

studenti titul Ph.D. či Th.D. Tyto tituly byly v České republice zavedeny v roce 1998 zákonem číslo 111/1998 Sb., o vysokých školách. Více viz [Zákon o vysokých školách](#) (č. 137/2016 Sb.).

Vysoké školy se podle zřizovatele dělí na veřejné, soukromé a státní. Zákonem z roku 1998 bylo změněno právní postavení dosavadních státních vysokých škol na veřejnoprávní instituce. Výjimku tvoří Policejní akademie České republiky v Praze a Univerzita obrany, které jsou stále vysokými školami státními a spadají pod Ministerstvo obrany a Ministerstvo vnitra. Tímto zákonem byl také umožněn vznik soukromých vysokých škol. Vznikla také povinnost vést matriky studentů, z nichž se údaje centrálně sdružují v systému Sdružených informací matrik studentů (SIMS). Pouze dvě výše zmíněné státní vysoké školy fungují v odlišném režimu, než jak je tomu u veřejných a soukromých škol, a nemají povinnost předávat informace do centrální evidence SIMS. **Z tohoto důvodu a z důvodu odlišné metodiky sběru a vykazování dat nejsou údaje o státních vysokých školách v prezentovaných datech zahrnuty.**

O použitých klasifikacích

Klasifikace vzdělání ISCED 2011

Pro sledování úrovně vzdělá(vá)ní je v datech použita mezinárodní klasifikace **CZ-ISCED 2011** – více viz [zde](#).

Klasifikace oborů vzdělání ISCED-F 2013

Klasifikace oborů vzdělání **CZ-ISCED-F 2013** (více viz [zde](#)) navazuje na Klasifikaci úrovně vzdělání CZ-ISCED 2011 a nahrazuje obory vzdělání stanovené Mezinárodní klasifikací vzdělání ISCED 97. Cílem je na základě jednotné a mezinárodně srovnatelné metodiky klasifikovat obory vzdělávacích programů a související kvalifikace na základě obsahu programu.

Interdisciplinární programy a kvalifikace

Některé studijní programy nelze z důvodu jejich interdisciplinarit jednoznačně zařadit do podrobně vymezených kategorií klasifikace ISCED-F 2013. Jedná se zejména o interdisciplinární nebo obsahově široké programy a kvalifikace, které kombinují několik podrobně či úzce vymezených oborů vzdělání, z nichž žádný nepřevládá. Lze je však zařadit do široce vymezeného oboru (nadřazené kategorie) na základě „pravidla hlavního předmětu“, které určí široce vymezený obor.

O zdrojích dat a šetřených jednotkách

Studenti a absolventi vyššího odborného vzdělávání

Údaje o studentech a absolventech vyšších odborných škol vycházejí ze školní matriky, kterou spravuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ([MŠMT](#)). Publikované údaje jsou dle stavu k 30. září 2019. V územním členění jsou údaje o studentech a absolventech vyššího odborného vzdělání členěny na základě údaje o sídle školy.

Studenti a absolventi veřejných a soukromých vysokých škol

Zdrojem dat o studentech a absolventech veřejných a soukromých vysokých škol je systém Sdružených informací matrik studentů ([SIMS](#)). Publikované údaje jsou v případě počtu studentů podle stavu k 31. prosinci daného roku; údaje o poprvé zapsaných studentech a absolventech za kalendářní rok. Zdrojová databáze SIMS je průběžně doplňována a aktualizována, včetně zpětných oprav; publikované údaje jsou dle stavu k 20. lednu 2019. Údaje vypovídají o počtech fyzických osob, tj. každý student je v příslušném celku zahrnut jen jednou, včetně studentů, kteří současně studují ve více studijních

programech. Celkové počty studentů a absolventů tak nemusejí souhlasit se součty za jednotlivé vysoké školy, případně jednotlivé obory studia, formy studia a typy studijních programů. Údaje o studentech jsou dostupné v podrobnějších členěních, např. v krajském členění dle trvalého bydliště studenta či v členění dle státního občanství, které studenti uvedou při zápisu na vysokou školu. Zde je třeba upozornit, že jeden student může uvést více státních občanství a tedy být evidován pod více občanstvími.

Klasifikace ISCED-F 2013 doposud vycházela ze zařazení studentů pod jednotlivé studijní obory. **Novela** vysokoškolského zákona z roku 2016 ale **systém studijních oborů ruší a nahrazuje ho systémem studijních programů. Veškeré údaje o počtech studentů a absolventů** jsou tak **nově** prezentovány pouze **podle tohoto nového systému a byly upraveny i zpětně za předchozí roky**. Data se tak nemusí shodovat s informacemi publikovanými v minulých letech.

Pro další informace využijte následujícího kontaktu:

Mgr. Adriana Ondrušová
Český statistický úřad
Oddělení statistiky vzdělávání, zdravotnictví, kultury a sociálního zabezpečení
Na padesátém 81, 100 82 Praha 10
telefon: +420 274 052 815
e-mail: adriana.ondrusova@czso.cz